

PATRIMONIUL CULTURAL ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ

Patrimoniul cultural este fundamental pentru *Agenda europeană pentru cultură*. El reprezintă una dintre cele patru priorități pentru cooperarea europeană în domeniul culturii pentru perioada 2015-2018.

Patrimoniul cultural înglobează un spectru amplu de resurse ”moștenite din trecut, sub toate formele și aspectele – materiale, imateriale și digitale (create sub formă digitală și digitalizate), inclusiv monumente, situri, peisaje, competențe, practici, cunoștințe și expresii al creativității umane, precum și colecții conservate și gestionate de organisme publice și private precum muzeele, bibliotecile și arhivele”.

În ceea ce privește responsabilitatea elaborării de politici în domeniul culturii, aceasta revine statelor membre, iar Uniunea Europeană poate, conform *Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene*, să contribuie la dezvoltarea culturii statelor membre, respectând în același timp diversitatea fiecăruia dintre acestea, atât la nivel național, cât și regional, și să pună în evidență patrimoniul cultural comun. Uniunea Europeană are, totodată, competența de a sprijini, de a coordona și de a completa acțiunile statelor membre în ceea ce privește conservarea și promovarea patrimoniului cultural al Europei, ameliorarea cunoașterii reciproce și diseminarea culturii și istoriei europene, a creației artistice și literare, dar și în ceea ce privește schimburile culturale necomerciale. Pe de altă parte, pentru politica culturală implicațiile participării la Uniunea Europeană în calitate de membru se regăsesc în armonizarea legislației naționale cu acquis-ul comunitar în domenii precum dreptul de autor, audiovizualul sau patrimoniul cultural, prin transpunerea prevederilor actelor normative adoptate la nivel european. Planul de lucru în domeniul culturii în perioada 2015-2018, adoptat de Consiliul Miniștrilor Culturii din Uniunea Europeană în decembrie 2014, trasează patru priorități ale cooperării europene în sfera politicilor culturale: cultura accesibilă și incluzivă; patrimoniul cultural; sectoarele culturale și creative, economia creativă și inovarea; promovarea diversității culturale, a culturii în relațiile Uniunii Europene și a mobilității .

Comisia Europeană consideră că programele *Capitală Europeană a Culturii* (CEaC) și *Marca Patrimoniului European* sunt inițiative emblematice ale Uniunii Europene, cu impact și vizibilitate extraordinare la nivel european. Obiectivele generale ale programului CEaC, instituit

pentru perioada 2020-2033 prin Decizia nr. 445/2014, sunt: protejarea și promovarea diversității culturilor din Europa și evidențierea caracteristicilor comune, precum și creșterea sentimentului de apartenență la un spațiu cultural comun în rândul cetățenilor; stimularea contribuției culturii la dezvoltarea pe termen lung a orașelor în conformitate cu strategiile și prioritățile lor.

Printre obiectivele specifice se remarcă, cu relevanță pentru tema culturii române la nivel internațional, “îmbunătățirea gamei, a diversității și a dimensiunii europene ale ofertei culturale în orașe, inclusiv prin intermediul cooperării transnaționale” și “conturarea mai fermă a profilului internațional al orașelor prin intermediul culturii”.

Obiectivul inițiativei *Marca Patrimoniului European* (MPE), instituite prin Decizia 1194/2011/UE, constă în evidențierea semnificației siturilor de patrimoniu pentru Europa pentru construcția europeană, pentru consolidarea sentimentului apartenenței la spațiul Uniunii Europene, definit prin repere și valori spirituale împărtășite. Pot fi desemnate MPE monumente, situri naturale, subacvatice, arheologice, industriale sau urbane, peisaje culturale, locuri comemorative, dar și bunuri și obiecte culturale cu o semnificație importantă pentru istoria europeană.

În România, Constituția afirmă că “*statul trebuie să asigure păstrarea identității spirituale, sprijinirea culturii naționale, stimularea artelor, protejarea și conservarea moștenirii culturale, dezvoltarea creativității contemporane, promovarea valorilor culturale și artistice ale României în lume*” (Art. 33, par. 3).